

Replika dėl A. Mockuvienės laiško „Išsiklausykime į savo sielos tylą“, „Psichiatrijos žinios“, 2007, Nr. 1/43.

Profanai iš pogrindžio

Danguolė Survilaitė,
psichiatrė

Tikrai nesiruošiu be galo susirašinėti su meno terapeute, save vadinančia Audrone Mockuviene iš Klaipėdos. Gaila, kad ji taip ir nesuprato, ką savo straipsnyje „Pacientų kūryba – menas, meno terapija, ar jų profanacija?“ („Psichiatrijos žinios“, 2006, Nr. 4/42) norėjau pasakyti. Gal tą ir numaniau iš anksto, todėl savo straipsnyje jos neįvardijau.

Man nereikia aiškinti, kas yra meno terapija, ir įrodinėti jos svarbą gydant psichikos ligas. Nė kiek neabejoju, kad ji tinka ir sergantiesiems vėžiu gydyti. Dar 1994 m. Lietuvos dailės akademijoje pirmą kartą teko klausytis vokiečių specialisto (deja, neatsimenu pavardės) paskaitos apie meno terapijos taikymą vėžiu sergantiems vaikams. Buvau viena iš meno terapijos taikymo psichikos ligoniams iniciatorių Lietuvoje, o ir dabar esu meno terapijos šalininkė ir entuziastė. Ir prie LDTTA (Lietuvos dailės terapijos taikymo asociacijos) kūrimosi ištakų buvau, nuoširdžiai norėjau dalyvauti ir jos steigime, ir tolesnėje veikloje. Deja, ir tada, kaip ir dabar, nepavyko susikalbėti. Nes kalbėtis nelabai buvo ir yra su kuo.

Nesu grynai „biologinė“ psichiatrė ir nesu nusiteikusi prieš kitus gydymo metodus. Susidomėjusi seku kolegų pasiekimus, kad ir toje pačioje Klaipėdos psichiatrijos ligoninėje dirbančios Jūratės Sučylaitės – poezijos terapijos srityje. Jos straipsnis „Poetikos terapija psichosomatiniams sutrikimams koreguoti“, išspausdintas žurnale „Nervų ir psichikos ligos“ (2006, Nr. 4 (24) – tikrai įdomus, parašytas mokliškai, bet kartu ir paprastai, įtikinamai. Beje, J. Sučylaitė daro nekategorišką

išvadą, kad „poetikos terapija, mažinanti emocijų įtampą ir didinanti savivoką, gali būti naudojama medicinoje kaip vienas iš kompleksinio gydymo būdų“ (pabraukta mano. – D.S.).

Sutinku, kad svarbu ne tai, kaip save vadinate, gerb. A. Mockuviene, o tai, ką darote, bet dar svarbiau – kaip darote. Nereikia būti pogrindininkams, reikia būti specialistams. Norėtusi, kad meno terapija Lietuvoje būtų atitinkamo mokslinio, o ne abejotino populiarus (ekstrasensų ir burtininkų) lygio. Todėl piktinuosi, kai apie meno terapiją kalbama arba rašoma nemokliškai, o dar labiau – kai abejotinai dirbama.

Deja, A. Mockuvienės laiške taip ir nesulaukiau visiems psichiatrams skirto paprasto paaiškinimo, kas gi ta „vizualizacija“, „transformacija“, „perliuko metodas“ ir pan. Vietoj to, be visiems žinomų tiesų, straipsnyje radau daug abejotinų pavardžių, ir dar abejotinos lietuviškos rašybos, lyg iš populiarių knygelių. Nežinau ir nepropaguju Ajurvedos, todėl ir nesiremčiau teiginiais Deepako Chopros, kurio knygos, šalia Dano Browno „Da Vinči kodo“, yra tarp perkamiausių pasaulyje, bet tikrai žinau, kad Deepakas Chopra, indų kilmės endokrinologas iš Bostono, sukūręs galingą verslo ir ne-tradicinio gydymo centrą JAV, neparašė knygos „Kvant iscelenije“ vien dėl tos priežasties, kad nemoka rusų kalbos. Žinau kitas jo knygas: „Nesensantis kūnas“ (*Ageless Body*), „Amžinas protas“ (*Timeless Mind*), 1993, „Septyni dvasiniai sėkmės įstatymai“ (*The Seven Spiritual Laws of Success*), 1995, „Gyvenimas po mirties: įrodymo esmė“ (*Life After Death: The Bur-*

den of Proof), perkamiausias leidinys, dar vadinamas paslapčių knyga.

Žinoma, galima pasitikrinti internete, kur yra tas Salve Reginos universitetas ir net atsisiųsdinti Barbaros Ganim videokasėčių apie gydomąją meno jėgą (gydymas jos knygose vadinamas *healing*, o ne *treating*, plg. – hileriai; beje, jos kasetės, kaip ir knygos, dabar smarkiai atpigusios), bet juk visa tai nepadės tapti specialistu. O galutinai nusivyliau prelegentės kvalifikacija, kai ji nesugebėjo teisingai parašyti pavadinimo Olandijos universiteto, kuriame ji, kaip rašė, stažavo. Tai kurgi ji buvo? Universitetas vadinasi Nijmegenas (o ne Nijmengemas).

Perskaičiau ir A. Mockuvienės diplominį darbą rusiškame interneto puslapyje. „Psichologinio konsultavimo ir psichokorekcijos taikant meno terapijos metodus, specialisto“ diplomą, pasirodo, galima įsigyti, pritaikius keturioms moterims trumpalaikes meno terapijos sesijas (iš viso 28 – po dvi per dieną, t.y., per 14 dienų!). Vargšai psichologai, kurie penkerius metus mokosi Vilniaus universitete, o kad įgytų profesinę kvalifikaciją dirbti su ligoniais, dar keletą metų praktikuojasi psichiatrijos ligoninėse. Beje, kaip p. Audronė galėjo taikyti tą meno terapiją toms keturioms onkologinėms ligonėms, jei ji dar tos „specialisto kvalifikacijos“ iš viso tada neturėjo? Man atrodo, yra apie ką pamąstyti jos darbavimams.

Gerb. A. Mockuviene, ačiū už gerų ir kūrybingų metų palinkėjimus, šįmet jie man kaip tik tinka. Mes abi turime bendrą sąlyčio tašką, tai – meno terapija. Tik klausimas: ar mes abi dirbame žmonių gerovei, ar ne?..